

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

UKA2025/62

6. november 2025

Nivi Heilmann Efraimsen

**Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut,
isumassarsiatsialaassanersoq inatsisilioraanni, meeqqat atuarfianni
klassini amerlanerpaamik atuartut 18-iusarnissaannik
qulakkeerinnittussamik**

(Inatsisartunut ilaasortaq Jørgen Rosbach, Demokraatit)

Oqaaseqaat:

Oqallississiarineqartoq kisitsisaannarnut ammerlassusiliiniarnerinnarmulluunniit tunnganngilaq. Meeqqanut tunngavoq, inuiaqatigiinnilu aaqqissuussaanitta siunissattalu qanoq isikkoqarumaarnissaannut tunngassuteqarluni. Aamma Jørgen Rosbachip Demokraatineersup aallarnermini oqaatigaa.

Meeqqat Atuarfiat inuiaqatigiittut ilinniartitaanitta tunngavigigaa
isumaqarpugut.

Meerartagut Meeqqat Atuarfiani pitsaasumik ineriartussappata, inuunermi sinneranut imminut napatissinnaanissaminnut piginnaasassanik ineriartortitaqassappata, inuiaqatigiinnut nammaqataanissaminnut piukkunnarsassappata, uagut pisussaavugut ajunnginnerpaamik atugaqartinnissaat anguniarlugu sinaakkusiisussat.

Inuit Aqatatigiinniit meeqqat atuarfiat pillugu inuiaqatigiinni oqallittarnerit arajutsinngilagut. Unalu nipi amerlasuutigut inerniliukkajunneqartarpoq; ullumikkorniit pitsaanerusumik meerartatsinnut taakkununngalu sullissisut tamaasa eqqarsaatigalugit sinaakkusiisoqartariaqartoq. Inatsisinillu allannguiniarnerni tamani atuisut aammalu inatsimmik piviusunngortitsisussat peqataatillugit suliaqartoqartarnissaa Inuit Ataqtiginniit pingaartittorujussuuarput. Nalilersuinerit misissuinerillu pineqartut peqatigalugit sulinissarput pingaartitaralugu. Minnerunngitsumillu piviusunngortinnissaannut pilarsaarusiortoqartuarnissaa ilanngullugu.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Oqallinnissamik siunnersuuteqartoq qulequtsiinermini apeqqutigivaa ilumut isumassarsiatsialaanersoq klassimi atuartut annerpaamik 18-inut appartinneqarpata. Ullumikkut klassimi atuartut annerpaamik 26-iusinnaapput. Atuartullu taamak amerlatigigaangata amerlasuutigut atuartut assigiinneqisut ilinniartitsisup ataatsip ilikkagassatut anguniakkat atuartitsissutiginiarnissaat ilungersungaarluni atuartitsissutigisarlugit. Ilinniartitsisut atuartitsiinnarneq ajorput, atuartorpassuarnut isumassuisarput, oqaaqqissaarisarput, siunnersuisarput, aqqutissiuisarput, angerlarsimaffimmilu pitsutit pissutaallutik arlaatigut atuartoq ikorfartugassaangaagat pisussaavoq aqqutissiuissalluni. Uku eqqaasakka ullormut atuartitsinerup iluani pisartut ilaannamininnguarai, suli allarpassuarnik ilinniartitsisoq atuartut atuartissinnaajumallugit suliaqartarpoq. Atuartullu tamarmik ataatiakkaarlutik minnerusumik annerusumilluunniit immikkut pisariaqartitsiuartarput. Aamma amerlasuutigut inip atuartitsiviusup silaannalussissarnera takornartaanngilaq. Ilisimavarpullu inip ilua CO₂-mik annertuallaartumik akoqalerneratigut atuartut ilinniartitsisullu inuummarlulertartut, kingunerikkajuttarlugulu atuartitsinermut peqataajunnaarneq imaluunniit atuartitsissutigineqartunik ilaannakortumik peqataaneq. Nalunngilarpummi aamma nunatsinni atuarfiit amerlasuut ullutsinnut naleqqukkunnaarluinnarsimasut, oqummit imaluunniit nutaanngilillutik nutartigassanngorsimasut.

Taamaattumik atuartunik klassimi annerpaaffissaliussap oqallisigineqarnera peqqinnartuusoq pisariaqartorlu isumaqarpugut.

Ukiuni kingullerni arlalinni nuna tamakkerlugu atuarfiit pisortaasa ukiumoortumik isumasioqatigiisinneqartarnerannut peqataasarninni qulequttat makkua oqallisigineqangaatsiartarput. Klassimilu atuartut annerpaamik 26-inut killigititaasup appartinneqarsinnaanera ilaatigut aamma kissaatigineqarluni eqqartorneqartarpoq.

Uanilu erseqqissaatigerusupparput Nuna tamakkerlugu pissutsit piffimmiit piffimmut assigiingitsorujussuummata, illoqarfiit anginerit, ingasammik Nuummi nalinginnaanerpaavoq atuartut klassimi ataatsimi 26-iusarneri, taamaammat oqallisissiamik siunnersuuteqartup aamma eqqaavaa nuna tamakkerlugu klassinik 53-inik, Nuummilu klassinik 34,5-inik qaavatigut pilersitssisoqartariaqassasoq, taakkualu qaavatigut atuartitsivissanik ilinniartitsisunillu suli amerlanerusunik pisariaqartitsisoqalissasoq, tamakkua tamarmik aningaasanik naleqartut ilisimavarput. Taamaattorli siunertarineqartoq takusinnaallutigulu soqutigivarput, ilisimagatsigu meerartatta meeqqat atuarfiani atuarnerminni klassimi ikilinerimikkut pissarsiassa at annertunerussasut siunissamullu aningaasaliinerusoq.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Uumalu oqallisigisatta pivirusunngortinniarnissaa eqqarsaatigalugu **sukumiisumik pilersaarusiortoqartariaqarpoq, qulakkeerusullugu suut periutsit Nunatta nammassinnaanera. Upperaarput iliuusissatut pilersaarusiornikkut angujartorneqarsinnaasoq.**

Ilanngullugu eqqaarusupparput kalaaleqaterput ilisimatoq Midtlarak' Lennert p.hd.-iliorrmini sukumiilluinnartumik Meeqqat Atuarfiat pillugu ilisimatusarnermini tigussaalluinnartunik uagutsinnullu tulluarsinnaasunik siunnersuusiornikuusoq, ilaatigut Meeqqat Atuarfiata tamakkaasumik ullumikkorniit iluatsinnerusumik ingerlalnissaanut iliuusaasinnaasunik siunnersuuteqarnermigut. Isumaqarpugullu ilisimatuussutsikkut misissukkat qiviartariaqarigut atorlugillu.

Uanga nammineq kommunimi aggerfinniit ilisimatusarnermini siunnersuutai atuarfiit minnerunngitsumillu ilinniartitsisut peqatigalugit, inerisaanermi atornerqarnerani takusinnaavara annertuumik iluaqutissartaqartoq.

Taamatut Inuit Ataqtiginniit oqallissaarummut soqutiginarumut oqaaseqarluta qujavugut.